

ספרים... ספרים...

כ-15-20 ספרים בשנה, תרגומים משפות רבות ובסוגות מגוונות. נאחל לה הצלחה. מסתבר, שיש ספרים של וורן, העורכים חשבון פוליטי וחברתי ובעצם, תוכנם מהווה משל על הטבע האנושי.

העלילה מתרחשת בער קיקדון שבפלנדריה, עיר קטנה ושלווה, שתושביה חיים בנעימות רבה, באחוזה ובנימוסים. אלא

שפתאום — מהפך. המדען החשוב דוקטור אוקס ושולייטו הזומנו על-ידי נכבדי העיר להתקיץ בה מערכת תאורה ראויה לשמה. הללו, אוקס ושולייטו, עורכים ניסוי. הם מייצרים גז, תחמוצת-מימני ומזרימים אותו בכל חוצת העיר.

הקסטרופה מגיעה עד מהרה. השלווה נעכרת, הנימוסים הופכים לתוקפנות ולאלומות, ודעתם של תושבי קיקדון נטרפת ממש. ונוסף על הכל הם

מחליטים לפתוח במלחמה על עיירה שכנה, בגלל סיבה אידיוטית. פרה שעברה את הגבול...
הלאה קראו בעצמכם. זה ספר מצחיק, מתעתע ומשעשע.

סוד וגעגועים

בנימין שבילי, מילון חדש של ייסורים, שירים, הוצאת שוקן ירושלים ותל-אביב, תשס"ד 2004, 94 עמ'

כמה שורות (עד כמה שאני יכול ברגע זה) על ספרו החדש של בנימין שבילי. ובכן: 1. הוא מפעים את לבי לאו דווקא בשל ה"להטוטים" הצורניים-קיצביים שהוא עושה בשורות, במלים, בחלוקת השורות, ויש בהן פסיחות, גם בתוך המלה — אבל יש קשר ויש חום, ואם אדבר בלשון פשוטה ביותר: זה עובד עליי. ולעתים אני מתרגש. ולעתים אני מתרגז. כי זה הכוח. לשירים אין כותרות, אבל אם תפתחו בעמוד 14 תמצאו את הלמות הלב של הכותב:

"אם/ נמות/ עכשיו/ בשיר/ אהובי/ אבות/ אני/ כל/ כך/ עצוב/ לא אשמע/ את/ המים/ ארון/ כל/ הנחלים/ ביתו/ שלו/ אדם/ הולכים/ אל/ הים/ תאמין/ אותי/ מר/ סוד/ הגעגועים/ אם/ נמות/ כבר/ לא/ יותר/ ניפגש."

אין פיסוק, יש זרם, שממנו מובנת אהבת אבות (הוא אבות ישורון) ואם המורא הקשה, שכולנו לא נוכל (אם נמות) להיפגש עם מי שאהבנו (והוא כבר מת) לא יותר. שבילי קרוב אצל אורי צבי גרינברג ואבות ישורון ופנחס שדה השונה מהם. שיר אחר בעמוד 16, "בנוי" במעין צורה של צלב. אינני יודע מדוע, אפשר שזה הריתמוס הפנימי של המשורר הצד את הקורא, מקסים אותו ומשאירו, לעתים, מלא תמימות. מדוע לא כתב את אהבותיו ויגוניו בלי להיות נוקשה כל-כך, מסתורי כל-כך. אני מצטט את השיר הזה. הקו האופקי של הצלב בנוי משורות רחבות יותר, והקו האנכי בנוי ממלה אחת ועוד אחת ועוד...

"יש/ לי/ חדר/ אך/ אין/ לי/ לב// טלית יש לי כמו תכריך בארון תרקב/ יש לי סידור אך הוא לא מספר על הכאב/ הכל יש לי ואין לי דבר אשר לו אני תאב// אין/ לי/ תשוקה/

אני/ עייף/ מרגוע/ אין/ לי/ אני/ זועף/ אין/ לי/ אמת// ואני חולף."

שיר עצוב למדי אשר בנוי במיקצב ובחריזה כמעין תפילה החוזרת על מילותיה. ישנם בספר הזה, המרתק, גם שירים הבנויים בחבנית "ארכיטקטונית" אחרת — מושכים, מאתגרים את הקריאה, שירים שיש בהם יסורים ויופי בעת ובעונה, ואהבה ואמונה דתית אישית ופנימית. ושמו תואם את פנימו.

רצייתי לאזכר דבר-מה ישן, אחר, לא יהודי, לא עברי כל-כך, לא ירושלמי כל-כך כמו הספר הזה — אבל אסוציאציה, העבירה אותי דווקא לשירה הסוריאליסטית (לא ברטון, לא אלואר — אבל בנומן-פרה (פ' דגושה וסגולה, ר' בסגול ג"כ), פיליפ סופו בעיקר) וכן לשירה הלטרסטית — שעיקרה נוצר על-ידי קבוצת אנשים מוצא רומני (שנות ה-30 וה-40 של המאה הקודמת) ובנייתה, לרוב, מאותיות מתחברות, מצוויירות בסגנונות שונים, נותנות איזושהי משמעות. גם תיאטרון של מלים. ובקיצור — נתינת צורה למלים כדי ליצור מהן דבר-מה אמנותי חדש.

אצל בנימין שבילי השירים אינם משחקים "לטרסטית" הם באים מן הלב מבפנים — וכי אפשר היה לכתוב את תוך האדם וליבו אחרת? ובעצם, אפשר ואי-אפשר.

מכל מקום הספר יוצר מעין סוגסטיביות מיידית, ואישית שמחתי עליו.

מילון חדש של ייסורים
בנימין שבילי